

בהו קרבא, דכתיב (שמות טו) יי' איש מלחמה, בהאי איש ממש. ולא אגח בהו קרבא, עד דאעבר ליה שערא דרישא, בגין דישתלשולון משלשוליהון, ויתברון כל אינון פתרין דמתאחדן בשערי. הדא הוא דכתיב, (ישעיה ז) ביום ההוא יגלח יי' וגו'. בעברי נהר במלך אשור את הראש ושער הרגלים וגם את הזקן תספה.

תאנא, וכה תעשה להם לטהרם. מאי וכה. כגוונא דלעילא, הנה עליהם מי חטאת, שיורי טלא דבדולחא הכא מי חטאת, דאינון שיורי טלא. לזמנא דאתי כתיב, (יחזקאל לו) וזרקתי עליכם מים טהורים. וכבסו בגדיהם, כגוונא דלעילא, דתקונוי דהאי איש אתסחן בחד עלאה ואתדפי מפלא.

ותנינן, אמאי כתיב בתער ולא במספרים. אלא משום דיתעבר שערא בשרשוי, ויתעברון מניה דינין תתאין משולשוליהון. ולזמנא דיתפשוון עובדין לתתא, זמין קדשא בריך הוא שערא דא לאעברא ליה, ולמגלשיה בגין דלא יצמח וירבה, דכתיב פי ימרט ראשו. אמר רבי יצחק, רב מפל ליואי, קרח הוא, דעבדיה קדשא בריך הוא לתתא, כגוונא דלעילא, וקרייה קרח. אימתי. בשעתא דגליש בגיניה להאי איש, דכתיב קרח הוא.

וכד חמא קרח רישיה בלא שערא, וחמא לאהרן מתקשט בקשוטי מלכין, אתזלזל בעיניה וקנא לאהרן. אמר ליה קדשא בריך הוא, אנא עבדית לך כגוונא דלעילא, לא בעאת לאעלאה בעלאין, חות לתתא והוי בתתאין. דכתיב, (במדבר טו) וירדו חיים שאולה. מאי איהו שאול. גיהנם. דתמן צווחין חייבין, לעליונים, רד למטה ותהיה בתחתונים. שכתוב (במדבר טו) וירדו חיים שאולה. מהו השאול?

להלחם בקרב, באיש הזה הוא נלחם בהם בקרב, שכתוב (שמות טו) ה' איש מלחמה, באיש הזה ממש. ולא נלחם בהם בקרב, עד שעובר לו שער הראש, כדי שישתלשלו מהשתלשלותם, וישברו כל אותם הפתרים האחוזים בשערות. זהו שכתוב (ישעיה ז) ביום ההוא יגלח ה' וגו', בעברי נהר במלך אשור את הראש ושער הרגלים וגם את הזקן תספה.

למנו, וכה תעשה להם לטהרם. מה זה וכה? כמו שלמעלה, הנה עליהם מי חטאת, שיורי הטל של הבדולח פאן מי חטאת, שהם שיורי הטל. לעתיד לבא פתוב, (יחזקאל לו) וזרקתי עליכם מים טהורים. וכבסו בגדיהם, כמו שלמעלה, שתקוני האישי הזה רוחצים בחד עליון, ונטהר מן הכל.

ושנינו, למה פתוב בתער, ולא במספרים? אלא, משום שיעבר השער בשרשו ויעברו ממנו הדינים מהשתלשלותם. ובזמן שיקשרו המצעים למטה, עתיד הקדוש ברוך הוא להעביר לו את השער הזה ולגלח אותו, כדי שלא יצמח וירבה, שכתוב פי ימרט ראשו. אמר רבי יצחק, גדול מפל הלויים היה קרח, שעשה אותו הקדוש ברוך הוא למטה כמו שלמעלה, וקרא לו קרח. מתי? בשעה שגלח בשבילו את האישי הזה, שכתוב קרח הוא.

וכשראה קרח את ראשו בלי שער וראה את אהרן מתקשט בקשוטי מלכים, הזדלזל בעיניו וקנא לאהרן. אמר לו הקדוש ברוך הוא: אני עשיתי אותך כמו שלמעלה, לא רצית לעלות לעליונים, רד למטה ותהיה בתחתונים. שכתוב (במדבר טו) וירדו חיים שאולה. מהו השאול?

ולית מאן דמרחמי עלייהו. וזמינין אינון
לאחייא ולאעלא, פד יתער קדשא ברין הוא
לעמיה, ולאחייא להו. דכתיב, (שמואל א, ב) 'י'
ממית ומחיה מוריד שאול ויעל.

ואם מפאת פניו ימרט ראשו. (ויקרא יג) תאנא,
אית פנים ואית פנים, ומאן פנים הללו.
אלין אינון דאקרון פנים של זעם. וכל אלין
דתליין מאינון פנים חציפין, כלהו תקיפין.
כלהו דלא מרחמי, וכד אתעבר שערא מסטרא
דאינון פנים, מתעברן כלהו ואתברו.

דתנא, כל אינון דתליין משערא דרישא,
אינון עלאין על אחרנין, ולא חציפין
פנותיהו. וכל אינון דתליין מסטרא דשערא
דאינון פנים, כלהו חציפין ותקיפין, ובגין כף
אנפוי מתלהטן כאשא, משום ניצוצא
דבוצינא דקרדינותא. ובהאי כתיב, (איכה ד) פני
'י' חלקם. (תהלים לד) פני 'י' בעושי רע.

אמר רבי יצחק מהו נגע לבן אדם. נגע
ממש הוא, אי חוורא אתחזי, וסומקא
לא אתעבר. משמע דכתיב לבן אדם. אמר
רבי יוסי, דחוורא לא אתחזי אלא בסומקא,
כגוונא חוורא וסומקא. רבי יצחק אמר, אף
על גב דחוורא אתחזי, אי סומקא לא אזיל,
נגע הוא. דכתיב, (ישעיה א) אם יהיו חטאיכם
כשנים כשאלג ילבינו. וכד אתחזור, כלא רחמי
אשתכחו, ודינין לא אשתכחו. (ס"א דהא אתעקרו).

תאני רבי אבא, פתיב נגע הוא, וכתיב נגע
היא. חד דכר וחד נוקבא. אלא כד
נוקבא, אסתאבת בגין חובי תתאי, פתיב נגע
היא. וכד דכר לא אתדכי בגין חובי תתאי,
פתיב נגע הוא.

גיהנם, ששם צוחים הרשעים,
ואין מי שמרחמים עליהם.
ועתידים הם לחיות ולעלות
כשיעורר הקדוש ברוך הוא את
עמו ולהחיותם, שכתוב (שמואל א-ב)
ה' ממית ומחיה מוריד שאול
ויעל.

ואם מפאת פניו ימרט ראשו.
למדנו, יש פנים ויש פנים. ומי
הפנים הללו? אלו הם שנקראים
פנים של זעם. וכל אלו שתלויים
מאותם פנים חציפיים, כלם
תקיפיים, כלם לא מרחמים.
וכשעובר השער מצד אותם
הפנים, כלם עוברים ונשברים.
שכמדנו, כל אותם שתלויים
מהשער של הראש, הם עליונים
על האחרים ולא חציפיים כמותם,
וכל אותם שתלויים מצד השער
של אותם הפנים, כלם חציפיים
ותקיפיים, ומשום כף פניו
מלהטים כאש, משום הניצוץ של
הניצוץ הקשה. וכזה כתוב (איכה
ד) פני ה' חלקם. (תהלים לד) פני ה'
בעשי רע.

אמר רבי יצחק, מהו נגע לבן
אדם? נגע ממש הוא, אם
נראה לבן, והאדם לא עבר.
משמע שכתוב לבן אדם. אמר
רבי יוסי, שהלבן לא נראה אלא
עם אדם, כמו הלבן והאדם. רבי
יצחק אמר, אף על גב שהלבן
נראה, אם האדם לא הולך - נגע
הוא, שכתוב (ישעיה א) אם יהיו
חטאיכם כשנים כשאלג ילבינו.
וכשמלבין, כל הרחמים נמצאים,
ודינים לא נמצאים. (שהרי נעקרו).
למד רבי אבא, כתוב נגע הוא,
וכתוב נגע היא. אחד זכר ואחד
נקבה. אלא כשהנקבה נטמאת
משום חטאי התחתונים, כתוב
נגע היא. וכשהזכר לא נטהר משום

והדברים הללו נודעים לכהן, הדינים שבאים מזה והדינים שבאים מזה. ונודעים הקרבנות שצריך להקריב, שפתיב זכר תמים, וכתוב נקבה תמימה וביאנה. שהרי הדברים נודעים מאיפה באו הדינים ומאיפה אותם החטאים, שאחוזים בזה או בזה. ועל כן פתוב, (תהלים נא) זבחי אלהים רוח נשברה. להוציא שאר הקרבנות שלא כתוב רוח נשברה, שהם שלום לעולם ושמחת העליונים והתחתונים.

ואם יראנה הפהן. שנה רבי יוסי, פתוב (תהלים סה) שמע תפלה עדיך וגו'. שמע תפלה - זה הקדוש ברוך הוא. רבי חזקיה אמר, שמע תפלה! שומע תפלות היה צריך להיות! מה זה שמע תפלה? אלא תפלה זו פגסת ישראל, שהיא תפלה, שכתוב (שם קט) ואני תפלה. (תהלים טז) ואני תפלה וידוד אמר אותה בשביל פגסת ישראל. ומה שאמר ואני תפלה, הפל אחד, ועל זה שמע תפלה, וזו תפלה של יד, שכתוב (שמות יג) על ידכה, בה"א.

עדיך כל בשר יבאו - בפשה שהגוף שרוי בצער, במחלות ומכות, כמו שנאמר ובשר פי יהיה בעורו. את הנגע בעור הבשר. הבשר החי. ומשום כך לא כתוב כל רוח יבאו, אלא כל בשר יבאו. מה זה עדיך? אלא כמו שנאמר והובא אל הפהן, זה הוא הקדוש ברוך הוא. והוא שפתיב ואם יראנה הפהן. בא ראה, במקום אחד אהרן הכהן, ובמקום אחר הפהן סתם, וזה הקדוש ברוך הוא.

אמר רבי יצחק, והרי פתיב נגע צרעת פי תהיה באדם והובא אל הפהן, אם כן, זה הקדוש ברוך

ואשתמודען מלין אלין לגבי כהנא, דינין דאתו מהאי, ודינין דאתו מהאי.

ואשתמודען קרבני דבעיין לקרבא, דכתיב זכר תמים. וכתוב נקבה תמימה וביאנה, דהא אשתמודען מלי, מאן אתו דינין, ומאן אינון חובי. דאתאחדן בהאי או בהאי. ועל דא פתיב, (תהלים נא) זבחי אלהים רוח נשברה. לאפקא שאר קרבנין דלא כתיב רוח נשברה, דאינון שלמא לעלמא, וחדוה דעלאין ותתאין.

ואם יראנה הפהן. (ויקרא יג) תאני רבי יוסי, פתיב (דף נ"ט ע"ב) (תהלים סה) שמע תפלה עדיך וגו'. שמע תפלה, דא קדשא בריך הוא. רבי חזקיה אמר, שומע תפלה, שומע תפלות מיבעי ליה, מהו שומע תפלה. אלא תפלה, דא פגסת ישראל, דאיהי תפלה, דכתיב, (תהלים קט) ואני תפלה (ס"א) (תהלים טז) ואני תפלה וידוד בגין פגסת ישראל קאמר לה. ומה דאמר ואני תפלה, פלא חד, ועל דא שומע תפלה, ודא תפלה של יד, דכתיב, (שמות יג) על ידכה בה"א. עדיך כל בשר יבאו. בפשתא דגופא שריא בצערא, במרעין במכתשין. כמה דאת אמר ובשר פי יהיה בעורו. את הנגע בעור הבשר. הבשר החי. ובגין כך לא פתיב, כל רוח יבאו, אלא כל בשר יבאו. מהו עדיך. אלא כמה דאתמר, והובא אל הפהן, דא הוא קדשא בריך הוא. הדא הוא דכתיב, ואם יראנה הפהן. תא חזי, באתר חד אהרן הכהן, ובאתרא אתרא הפהן סתם, ודא קדשא בריך הוא.

אמר רבי יצחק, והא כתיב נגע צרעת פי תהיה באדם והובא אל הפהן, אי הכי דא קדשא בריך הוא. אמר ליה אין. בגין דביה

תְּלִיא כָּל דְּכִיּוּתָא וְכָל קְדֻשָּׁה. אָמַר לִיה, אִי הָכִי, אָמַאי וְהוּבָא, וְהוּעֵלָה מִיבְעֵי לִיה. אָמַר לִיה, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שְׁמוֹת כז) וְהוּבָא אֶת בְּדִיו בְּטַבְעוֹת, דְּעֵייל דָּא בְּגוּ דָּא. אוּף הָכָא וְהוּבָא, דִּיפְנִסוּן לִיה לְכַהֲנָא, לְדַפְּאָה לִיה (כָּד אֲהֲדַר בֵּיה) וַיַּעֲלוּן מִלָּה קַמֵּיה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָכִי תַנִּינָן, נִגְעָ צְרַעַת. נִגְעָ הוּא דִּינָא תְּקִיפָא שְׂרִיא בְּעֵלְמָא. צְרַעַת: סְגִירוֹ. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, סְגִירוֹ דְנִהוּרָא עֲלָאָה. סְגִירוֹ דְטִיבוֹ עֲלָאָה, דְלֹא נַחִית לְעֵלְמָא. כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם, בְּאָדָם סֵתָם. וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן. דָּא כַהֵן דְלִתְמָא, דִּהוּא אֲתַתְּקֵן לְמַפְתַּח הַהוּא סְגִירוֹ, וְלֹאֲדִלְקָא בּוֹצִינְיָא דִישְׁתַּכְּחוּ עַל יְדוּי בְּרַכָּן לְעֵילָא וְלִתְמָא. וַיִּתְעַבֵּר וַיִּסְתַּלַּק הַהוּא נִגְעָ, וַיִּשְׁרִי נִהִירוֹ דְרַחֲמֵי עַל כְּלָא, וַבְּגִין כֶּף וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, חֲמִינָא לְאִינְהוּ בְּנֵי עֲלְמָא, דְלֹא מִשְׁגָּחֵן, וְלֹא יַדְעִין בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיִּהוֹן, כְּתִיב בְּהוּ בִישְׂרָאֵל, (ויקרא כ) אֲשֶׁר הַבְּדִלְתִּי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים לְהִיּוֹת לִי. וְכַתִּיב, (ויקרא כ) וְהִתְקַדְּשִׁתֶם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי יי'. אִי אֵינּוּן מִתְרַחֲקוּן, אֲזַן הוּא קְדֻשָּׁה דְלִהוּן, הָא רַעוּתָא דְלִהוּן אֲתַרְחַקַת מִנִּיה. וַיִּקְרָא אַכְרִיז וְאָמַר, (תהלים לב) אֵל תִּהְיֶה כְּסוּס כְּפָרָד אֵין הָבִין, כְּמָה אֲתַפְּרִשֵׁן בְּנֵי נֶשֶׂא מְסוּס וּפָרָד, בְּקְדוּשָׁה דְגֵרְמִיִּהוּ, לְאֲשַׁתְּפַחָא שְׁלִימִין וַרְשִׁימִין מִכְּלָא.

וְעַד דָּא זְווגָא דְבְּנֵי נֶשֶׂא הוּא בְּזַמְנִין יַדְעֵן, לְכוּוּנָא רַעוּתָא לְאֲתַדְבָּקָא בֵּיה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. וְהָא אֲתַעְרוּ, בְּפַלְגוֹת לִילִיא קְדֻשָּׁא בְּרִיף הוּא עָאֵל בְּגַנְתָּא דְעַדָּן, לְאֲשַׁתְּעֲשַׁעָא עִם צְדִיקָיָא, וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל מְשַׁבַּחַת לִיה לְקוּדְשָׁא לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצְּדִיקִים, וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל מְשַׁבַּחַת אֶת הַקְּדוֹשׁ

הוּא? אָמַר לוֹ, כֶּן, מִשׁוּם שְׂבוּ תְלוּיָה כָּל טְהוּרָה וְכָל קְדֻשָּׁה. אָמַר לוֹ, אִם כֶּן, לְמָה וְהוּבָא? וְהַעֲלָה הָיָה צְרִיף לְהִיּוֹת! אָמַר לוֹ, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (שם כז) וְהוּבָא אֶת בְּדִיו בְּטַבְעוֹת, שְׁמַכְנִיס זֶה לְחוּף זֶה. אַף כֹּאן וְהוּבָא, שְׁיַכְנִסוּ לַכֹּהֵן לְטַהַר אוֹתוֹ (בְּשַׁחוּר כב) וַיַּכְנִיסוּ דְכָר לְפָנָיו.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כֶּף שְׁנִינּוּ, נִגְעָ צְרַעַת: נִגְעָ - הוּא הַדִּין הַקָּשָׁה הַשְּׂרוּי בְּעוֹלָם. צְרַעַת - הַסְּגָרָה, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר הַסְּגָר הָאוּר הַעֲלִיּוֹן. הַסְּגָר שֶׁל הַטּוֹב הַעֲלִיּוֹן שְׁלֹא יוֹרֵד לְעוֹלָם. כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם - בְּאָדָם סֵתָם. וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן - זֶה הַכֹּהֵן שְׁלַמְטָה, וְהוּא מִתְּקֵן לְפַתַּח אוֹתוֹ הַסְּגָר וְלִהְדַּלִּיק מְאוּרוֹת, שְׁיַמְצָאוּ עַל יְדוּ בְּרַכּוֹת לְמַעַלָּה וְלַמַּטָּה, וַיַּעֲבֹר וַיִּסְתַּלַּק אוֹתוֹ הַנִּגְעָ, וַיִּשְׁרֶה אוֹר שֶׁל רַחֲמִים עַל הַכָּל, וּמִשׁוּם כֶּף וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, רְאִיתִי אוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם שְׁלֹא מִשְׁגִּיחִים וְלֹא יוֹדְעִים בְּכַבּוּד רַבּוֹנָם. כְּתוּב בִּישְׂרָאֵל, (ויקרא כ) אֲשֶׁר הַבְּדִלְתִּי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים לְהִיּוֹת לִי. וְכַתוּב (שם) וְהִתְקַדְּשִׁתֶם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה'. אִם הֵם מִתְרַחֲקִים, אֵיפֹה הַקְּדֻשָּׁה שְׁלֵהֶם? הֲרֵי רְצוֹנָם הַתְּרַחֵק מִמֶּנּוּ, וְהַכְּתוּב מְכַרִּיז וְאָמַר, (תהלים לב) אֵל תִּהְיֶה כְּסוּס כְּפָרָד אֵין הָבִין וְהוּא נֶשֶׂא מְסוּס וּפָרָד. בְּמָה נִפְרָדִים בְּנֵי אָדָם מְסוּס וּפָרָד? בְּקְדֻשַׁת עֲצָמָם, שְׁיַמְצָאוּ שְׁלָמִים וַרְשׁוּמִים מִהַכָּל.

וְעַד כֵּן זְווגָם שֶׁל בְּנֵי אָדָם הוּא בְּזַמְנִים יְדוּעִים, לְכוּן הַרְצוֹן לְהַדְבִּק בְּקְדוּשַׁת בְּרוּף הוּא. וְהֲרֵי הַעִירוֹ, בְּחֻצוֹת הַלְּיָלָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא נִכְנָס לְגֵן עַדָּן בְּרוּף הוּא, וְהֵיא עַת רְצוֹן לְדַבֵּק